

Ruimte en Milieu
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

> Retouradres Postbus 30945 2500 GX Den Haag

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producers
Afval en ketens

Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
www.vrom.nl

Kenmerk

DP/2009053032

Uw kenmerk

09-VR0M-B-028

Datum 16 september 2009

Betreft Schriftelijke vragen en opmerkingen over de reactie op aangenomen moties inzake het LAP 2009-2021 (30 872, nr. 45)

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u aan de antwoorden op de vragen en opmerkingen van de vaste commissie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer naar aanleiding van mijn brief van 22 juni 2009 met mijn reactie op de aangenomen moties inzake het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (LAP) (paragrafen 1 t/m 5). Voor de duidelijkheid heb ik steeds eerst de volledige passages uit uw brief van 1 juli 2009 *cursief* opgenomen en vervolgens mijn antwoord toegevoegd.

Na de beantwoording van uw brief van 1 juli, voldoe ik in de paragrafen 6 t/m 9 aan enkele toezeggingen die zijn gedaan tijdens het nota overleg van 30 maart 2009 en 20 april 2009 over het LAP. Het gaat dan om de volgende onderwerpen:

- Synergie tussen LAP en de energietransitiepaden
- Biogasopwekking
- Vervallen van de afvalstofstatus en REACH
- Saneren van oude stortplaatsen in de vergroeningsbrief. Bij dit onderwerp voldoe ik tevens aan een toezegging die ik heb gedaan tijdens het Algemeen overleg van 8 oktober 2008 over de voortgang bodemsanering.

Voordat ik inga op uw vragen, vraag ik eerst uw aandacht voor de problemen die de huidige LAP-loze periode met zich brengt. Het eerste LAP is sinds maart 2009 niet meer van kracht. Het tweede LAP is weliswaar gereed, maar heb ik op uw verzoek nog niet vastgesteld en is dus nog niet in werking getreden.

In het voorwoord van het tweede LAP wordt de bevoegde gezagen gevraagd het beleid van het eerste LAP toe te passen in de LAP-loze periode. Ik doe dat zelf ook, bijvoorbeeld bij de inzamelvergunningen. Er loopt echter een aantal rechtszaken, waarbij ik nog uitga van het oude beleid. Dat is een onzekere situatie, omdat het nieuwe beleid al bekend is. Ik wil u dan ook vriendelijk verzoeken om gepaste spoed te betrachten bij het behandelen van het nieuwe LAP. Vanzelfsprekend mag de voortgang niet ten koste gaan van uw mogelijkheid om inbreng te leveren.

1. Inbreng van de leden van de CDA-fractie

CDA-1. De CDA-fractie heeft kennisgenomen van de verwerking van de moties die bij de behandeling van het LAP 2009-2021 zijn ingediend. Echter bij de motie Samsom c.s. over uitgangspunten van LAP 2 (30872, nr. 27) zagen we tot onze verbazing vermeld staan dat instabiele zoutcavernes niet langer gestabiliseerd mogen worden met stoffen die gebruikt zijn en dus als afvalstof maar ook als constructiemateriaal te classificeren zijn.

In de tekst van het tweede LAP van 3 maart 2009, die is besproken tijdens het nota overleg op 30 maart en 20 april 2009, is een duidelijk en consequent kader opgenomen voor de berging van afvalstoffen in de diepe ondergrond. De tekst is in lijn met (inter)nationale regelgeving en beleid en biedt onder meer de mogelijkheid om een pilot uit te voeren naar het opvullen van instabiele zoutcavernes met afvalstoffen.

Als gevolg van de motie Samsom c.s. (30 872, nr. 27) heb ik toegezegd dat de uitgangspunten van de motie aan de tekst van het LAP worden toegevoegd. Dat betekent dat als wordt besloten tot het ondergronds toepassen van afvalstoffen, die afvalstoffen terugneembaar moeten zijn (uitgangspunt 2 van de motie) en de wijze van berging voldoet aan de IBC-criteria (uitgangspunt 3 van de motie). Dat betekent dus dat de pilot voor het opvullen van instabiele zoutcavernes met afvalstoffen nog steeds mag worden uitgevoerd, mits wordt voldaan aan de genoemde uitgangspunten, conform de wens van uw kamer. Ik sluit niet uit dat dit consequenties kan hebben voor de oorspronkelijke plannen die er waren voor de pilot, bijvoorbeeld omdat bepaalde afvalstoffen als gevolg van uitgangspunt 2 niet meer kunnen worden toegepast.

CDA-2. Deelt u de mening dat opslag van afval een andere doelstelling is en daarmee ook andere criteria kent dan het aanbrengen van constructies en funderingen?

Aannemende dat de CDA-fractie met 'opslag' bedoeld 'storten', ben ik het eens dat opslag een ander doel dient dan het aanbrengen van constructies en funderingen. Voor een deel kunnen daar andere criteria voor gelden.

CDA-3. Deelt u de mening dat niet elke fundering en constructie terugneembaar hoeft te zijn? Zo nee, kunt u aangeven welke constructies en funderingen in de toekomst niet meer kunnen worden toegepast vanwege deze eis?

Nee. In lijn met uitgangspunt 2 van de motie Samsom c.s. dienen ook afvalstoffen die in de diepe ondergrond worden gebruikt als fundering of constructie terugneembaar te zijn.

Het zou immers vreemd zijn dat een ondergrondse stortplaats aan IBC-criteria moet voldoen en dat afvalstoffen die in de ondergrond worden gestort terugneembaar moeten zijn, maar als dezelfde afvalstoffen worden toegepast als constructie of fundering de terugneembaarheid en de IBC-criteria ineens niet meer zouden gelden.

CDA-4. Deelt u eveneens de mening dat het gewenst is in het kader van duurzaamheid om constructie- en funderingsmateriaal te gebruiken dat bestaat uit hergebruikt materiaal en dus afvalmateriaal kan betreffen?

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producersen
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

Het gebruiken van afvalstoffen voor het aanbrengen van fundering en constructie kan worden gezien als nuttige toepassing. Ik heb daar geen bezwaar tegen, mits de minimumstandaard van de te gebruiken afvalstoffen zich daar niet tegen verzet.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Produceren
Afval en ketens

CDA-5. Deelt u de mening dat voorkomen moet worden dat zoutcavernes instorten en verzakkingen veroorzaken van wegen ed. (o.a. A35)?

Datum
16 september 2009

Kenmerk
DP/2009053032

Ja.

CDA-6. Bent u het eens dat het in het LAP2 opgenomen proefproject "opvulling zoutcavernes" doorgang moet kunnen vinden, om het risico op bodemdaling en instorting van cavernes tegen te gaan?

Zo ja, bent u bereid om het stabiliseren van zoutcavernes te laten plaatsvinden zonder dat het constructiemateriaal, bestaande uit voormalige afvalstoffen, weer uit de cavernes terug te nemen moet zijn?

Vindt u ook dat het in het LAP opgenomen proefproject opvulling zoutcavernes verantwoord is teneinde eventuele instortingsgevaaren in de toekomst het hoofd te kunnen bieden? Wat is het advies van het Staatstoezicht op de Mijnen in deze? Wat is het standpunt van het IPO?

Het proefproject "opvulling zoutcavernes" kan doorgang vinden. Zoals ik in mijn brief van 22 juni 2009 (30 872, nr. 45) heb aangegeven zal dat proefproject dan echter ook moeten voldoen aan de uitgangspunten die in de motie Samsom c.s. zijn opgenomen. Dat betekent dat als afvalstoffen worden geborgen in de diepe ondergrond, die afvalstoffen terugneembaar moeten zijn en de toepassing aan de IBC-criteria voldoet.

Het Staatstoezicht op de Mijnen wordt betrokken bij een eventueel proefproject. Het IPO heeft diverse brieven over dit onderwerp geschreven. In haar brief van 25 juni 2009 geeft het IPO aan dat men voorstander is van een pilot die moet uitwijzen welke (afval)stoffen gebruikt kunnen worden om via injectie instabiele zoutcavernes te stabiliseren. Men geeft ook aan dat het erop lijkt dat de pilot onmogelijk wordt gemaakt. Eerder in deze brief heb ik aangegeven, dat de pilot binnen de uitgangspunten van de motie gewoon doorgang kan vinden.

CDA-7. Zijn er andere winningen, bijvoorbeeld gaswinning, die door de uitvoering van deze motie gehinderd gaan worden? Zo ja, welke en hoe kan deze hindering opgeheven worden?

Nee.

Met de hiervoor opgenomen antwoorden voldoe ik tevens aan uw verzoek van 28 mei 2009 (kenmerk 2009Z0884/2009D26324) om een reactie te geven op de brief van Arcadis Nederland BV. Die brief gaat namelijk over het proefproject om te onderzoeken of/hoe instabiele zoutcavernes kunnen worden gestabiliseerd met afvalstoffen.

2. Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

PvdA-1. De leden van de PvdA-fractie hebben grotendeels met instemming kennis genomen van uw brief. De uitwerking van een aantal moties raakt aan het duurzaamheidsbeleid van de overheid. Zo wordt er verwezen naar het stimuleren van recyclinggranulaat in beton, waarbij een relatie wordt gelegd met duurzaam inkopen. De leden vragen in hoeverre u bereid bent om ook andere secundaire bouwstoffen te stimuleren door met voorrang deze stoffen voor te schrijven in het kader van de criteria voor duurzaam inkopen?

Als er goede redenen zijn om ook het gebruik van andere secundaire bouwstoffen te stimuleren in het kader van duurzaam inkopen, dan zal ik dat uiteraard overwegen. Op dit moment zijn mij echter nog geen andere secundaire bouwstoffen bekend waarvoor dat noodzakelijk is.

PvdA-2. En in het verlengde daarvan, in hoeverre doet zich de situatie voor dat er ongesorteerd (recyclebaar) bouw- en sloopafval wordt verbrand in afvalverbrandingsinstallaties in Nederland?

Dit onderwerp is aan de orde geweest tijdens het nota overleg over het tweede LAP. Ik heb daarbij aangegeven dat ik het afvalbeheer stuur door minimumstandaarden vast te stellen en dat daarmee wordt bereikt dat herbruikbaar afval niet in AVI's terecht komt.

In juni 2009 hebben op mijn verzoek de VROM-inspectie en provinciale handhavers van of namens het onlangs opgerichte brancheteam AVI's een onderzoek gedaan met als doel vast te stellen of recyclebare afvalstoffen in strijd met het LAP en de vergunningsvoorwaarden worden verbrand in een AVI. Het onderzoek heeft zich gericht op 7 van de 11 Nederlandse AVI's, op de jaren 2007, 2008 en 2009 tot heden en op de afvalstromen hout, papier/karton, kunststof en textiel.

Op basis van een analyse van de gegevens uit het nationale meldingsstelsel en de fysieke controles is geconcludeerd dat het afval dat nu wordt verbrand in de AVI's voldoet aan de minimumstandaard van het LAP.

Overigens is in het tweede LAP aangegeven dat van de totale hoeveelheid bouw- en sloopafval die in Nederland ontstaat, minder dan 1% wordt verbrand.

PvdA-3. U wil verder inzetten op zoveel mogelijk hergebruik van huishoudelijk afval (motie Samsom, nr. 25). Om te kunnen bewerkstelligen dat het huishoudelijk afval meer gescheiden ingezameld gaat worden, is overleg met gemeenten noodzakelijk. Met name de wijze waarop gemeenten het voor de burger mogelijk maken om gescheiden huishoudelijk afval in te leveren kan op gemeentelijk niveau het verschil maken voor de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval. Over het algemeen zijn de meeste mensen bereid afval gescheiden in te zamelen maar dan moet wel de toegankelijkheid van de milieustraten op orde zijn en ook de toegankelijkheid van de papierbakken, de plasticbakken en dergelijke. Zo staan in de milieustraat in Utrecht bakken om plastic in te zamelen. Die bakken hebben een moeilijk toegankelijke opening waar een plastic wasmiddelenverpakking van normaal formaat maar moeilijk ingaat. Het is dan niet verwonderlijk dat mensen afzien van het gescheiden inleveren van afval. Hetzelfde geldt voor bejaarden die worstelen met de zware klep van de papierbak; dat is niet motiverend voor het gescheiden inzamelen.

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producteren
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

Het is toch bijzonder jammer wanneer de gescheiden inzameling van huishoudelijk afval op praktische problemen stukloopt. In hoeverre kunt u een landelijke minimumnorm voorschrijven om te bevorderen dat de toegankelijkheid van de inzamelpunten is gewaarborgd?

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producers
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

Ik vertrouw er op dat de gemeenten en het verantwoordelijke bedrijfsleven bij het aanschaffen en plaatsen van inzamelmiddelen rekening houden met de toegankelijkheid, maar ook met bijvoorbeeld de bescherming van de in het inzamelmiddel aanwezige afvalstoffen tegen weersinvloeden (regen enz.). Verder is het ook in het belang van het bedrijfsleven om een goede inzamelvoorziening te verzorgen, omdat zij immers wordt aangesproken op het behalen van de doelstellingen.

PvdA-4. Ziet u tot slot nog mogelijkheden met de moties in hand om ervoor te zorgen dat de verbrandingscapaciteit in Harlingen niet zal worden uitgebreid?

In mijn brief van 10 april 2009 (30 872, nr. 20) ben ik in punt 4 ingegaan op de verhouding tussen de AVI-capaciteit en het aanbod aan brandbaar restafval. De AVI in Harlingen is meegenomen in de vrij zekere prognose voor de capaciteit in 2012 en draagt derhalve bij aan het bereiken van de evenwichtssituatie. Ik zie dan ook geen noodzaak om de realisatie van de capaciteit in Harlingen tegen te gaan, nog afgezien van de vraag of ik daar de mogelijkheid toe heb. Voor de volledigheid kan ik u nog mededelen dat ik op korte termijn een overleg met de Vereniging Afvalbedrijven heb over met name de ontwikkeling van de verbrandingscapaciteit in Nederland.

3. Inbreng van de leden van de SP-fractie

SP-1. De leden van de SP-fractie hebben met verbazing kennis genomen van uw reactie. Het is niet aan u om uitleg te geven aan moties. De Kamer gaat over de uitleg. Zodra een motie is aangenomen gaat u over de uitvoering naar wens van de Kamer.

In uw reactie klinkt ook uw voorkeur door voor de vrije markt en de Europese regelgeving. Die doet vermoeden dat u die vrije markt en economisch gewin belangrijker vindt dan de bescherming van het milieu en de volksgezondheid. Aan de ene kant roept u de burgers en bedrijven op zorgvuldiger het afval te scheiden, en consumenten moeten betalen voor verwijderingsbijdragen en verpakkingen. Aan de andere kant verkoop de regering haar ziel aan de vrije markt voor afvalverbranding. Afval mag straks als nuttige toepassing worden verbrand voor energieopwekking. Kunt u uitleggen aan burgers en consumenten waarom u voor die verbranding van kostbare grondstoffen kiest? Kunt u aangeven waarom u heeft ingestemd met de verruiming in de Europese Richtlijn betreffende afvalstoffen en wie u voor uw standpuntbepaling hierover heeft geraadpleegd?

Kortheidshalve verwijs ik naar mijn antwoord van 19 augustus 2009 op de schriftelijke vragen van het lid Poppe (SP) over de verbranding van recyclebaar afval.

SP-2. Kunt u aangeven wat u precies bedoelt met de zinsnede "de inspanningen van de consument bepalen dus hoeveel afval wordt ingezet voor hergebruik en hoeveel huishoudelijk afval wordt afgevoerd naar de afvalverbrandingsinstallatie"? Betekent dit volgens u dat er geen enkele verantwoordelijkheid meer voor afvalinzamelaars en verwerkers is om afval op een zo hoogwaardig mogelijke wijze te verwerken?

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Afval en ketens

Datum
16 september 2009

Kenmerk
DP/2009053032

Met de betreffende zinsnede bedoel ik dat de consument de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid heeft om afvalstoffen direct na het ontstaan gescheiden te houden en voor gescheiden inzameling aan te bieden. Als de consument hier minder inspanningen voor verricht, worden er minder afvalstoffen gescheiden ingezameld voor hergebruik en wordt de restfractie voor verbranden groter. Het spreekt voor zich dat ook afvalbedrijven een taak hebben bij het streven naar zoveel mogelijk gescheiden inzameling van huishoudelijk afval.

Dat kan onder meer door informatie te verstrekken over scheiding en hergebruik van afvalstoffen, eventueel in overleg met gemeenten, producenten, enz. Ook kunnen afvalbedrijven een taak hebben bij het nascheiden van restafval. Daar wordt in mijn brief van 22 juni 2009 (30 872, nr. 45) en in het LAP uitgebreid op ingegaan.

SP-3. De leden van de SP-fractie horen ook graag van u waarom u geen limiet stelt aan de uitbreiding van verbrandingscapaciteit in Nederland? Kunt u aangeven hoe groot u de restfractie acht die overblijft als we alle afval met de best beschikbare technieken scheiden, recyclen en hergebruiken? Hoeveel afvalverbrandingsovens hebben we in dat geval nog nodig voor Nederlands afval? Op welke wijze stimuleert u het inzetten van de best beschikbare technieken voor scheiden en recyclen, zowel juridisch, organisatorisch als financieel?

Kortheidshalve verwijs ik naar mijn antwoord van 19 augustus 2009 op de schriftelijke vragen van het lid Poppe (SP) over de verbranding van recyclebaar afval.

SP-4. De leden van de SP-fractie zijn slechts zeer ten dele tevreden over de wijze waarop de motie met nummer 30872, nr. 30 wordt uitgelegd. De motie was bedoeld om het kip-ei verhaal te doorbreken. Uw verhaal lost daar niet zo veel aan op. Bent u bereid om de initiatiefnemers van de thermische verwerking van asbest actief te ondersteunen bij de opzet van hun onderneming zodat een definitieve oplossing voor het asbestafval op korte termijn in Nederland operationeel is? Zo ja, hoe gaat u dit vormgeven?

In mijn antwoord op motie 30 872, nr. 30, geef ik aan het kip-ei verhaal juist wel te willen doorbreken. Dat kan namelijk gebeuren door het storten van asbestafval onder het hoge tarief van de stortbelasting te brengen. Op dat moment is er voor de ontdoeners van asbestafval een financiële stimulans om het asbestafval niet meer te storten, maar thermisch te laten verwerken. En dat betekent weer dat er een stimulans is om thermische verwerkingscapaciteit te realiseren. Verder heb ik aangegeven dat ik de minimumstandaard voor de verwerking van asbestafval zal aanpassen als er in voldoende mate een alternatief is voor storten van asbestafval. Ik ben van mening dat ik met deze twee zaken de door u bedoelde initiatiefnemers wel degelijk actief ondersteun.

SP-5. Kunt u gezien de tv-uitzending van Zembla zondagavond 28 juni en de berichten in de media over illegale praktijken van Essent Milieu op 29 juni in Polen, uw antwoord op de motie Poppe Vendrik nog eens bezien? De leden van de SP-fractie nemen, hopelijk terecht, aan dat ook voor u nu wel duidelijk is dat afval big business is? Dat er veel valt te verdienen aan afval, zeker als je het niet zo nauw neemt met de wet en de regels.

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Produceeren
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

Dat er veel valt te verdienen aan afval als men het niet zo nauw neemt met wetten en regels, zal ik niet ontkennen. Het is mede daarom dat de VROM-Inspectie bij het bepalen van haar prioriteiten uitgaat van een risicobenadering, zoals ik in mijn brief van 22 juni 2009 (30 872, nr. 45) heb aangegeven.

Het feit dat in een tv-uitzending op een bepaalde manier over een bedrijf wordt gesproken, is voor mij overigens geen aanleiding om gelijk te veronderstellen dat het betreffende bedrijf het dan "niet zo nauw neemt met de wet en de regels".

Zoals ik in mijn antwoorden op de kamervragen van de heer Poppe over de verbranding van recyclebaar afval heb aangegeven, zijn de transporten van het bedrijf dat in de Zembla uitzending werd genoemd de afgelopen jaren regelmatig gecontroleerd op EVOA-regelgeving. Bij deze controles is geen sluikhandel of illegale overbrenging geconstateerd. Indien uit nieuwe controles blijkt dat dit wel het geval is, dan zal hier handhavend tegen worden opgetreden.

De berichten over de naar Polen uitgevoerde afvalstoffen zijn mij bekend. Er is inmiddels overleg gevoerd met Essent en Essent heeft toegezegd om de afvalstoffen uit Polen terug naar Nederland te halen.

Gelet op het hiervoor staande zie ik geen noodzaak om mijn antwoord op de motie 30 872, nr. 31, te herzien.

SP-6. Bent u bereid om de VROM-Inspectie de vergunning verleend aan alle afvalverbrandingsinstallaties en de naleving van die vergunningen te laten controleren op toepassing van best beschikbare techniek, te beginnen met de REC in Harlingen? Zo nee waarom niet, en hoe garandeert u dan aan de omwonenden van de centrale dat de gezondheid en het milieu geen schade ondervinden van die installaties?

Bent u bereid de VROM-Inspectie alle afvalverwerkers te laten controleren op naleving van EVOA richtlijnen te beginnen met het bedrijf OMRIN de Jager en Essent Milieu? Zo nee, waarom niet en hoe gaat u dan garanderen dat die illegale afvaltransporten naar het buitenland stopt?

Kortheidshalve verwijs ik naar mijn antwoord van 19 augustus 2009 op de schriftelijke vragen van het lid Poppe (SP) over de verbranding van recyclebaar afval.

SP-7. Ook het antwoord op de motie over het niet-verruimen van de markt voor scheepsafval stelt de leden van de SP-fractie teleur. De motie was helder. Alle schepen in de Nederlandse haven die een volgende bestemming buiten de EU hebben geven het scheepsafval en de slops af. Wat precies aan deze wens van de Kamer is u niet duidelijk? Per wanneer zal deze wens van de Kamer zijn ingewilligd en verlaat geen enkel schip inclusief scheepsafval en slops de haven meer richting een bestemming buiten de EU?

In mijn brief van 22 juni 2009 (30 872, nr. 45) heb ik een aannname gedaan over het tweede deel van de motie en niet over het eerste deel, dus niet over het deel dat de verplichte afgifte betreft. Op dat eerste deel van de motie heb ik in de genoemde brief een duidelijk antwoord gegeven.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Afval en ketens

SP-8. De leden van de SP-fractie vragen zich ook bezorgd af wat er voor u niet duidelijk is aan het tweede deel van het dictum. Er staat zoveel als dat de markt voor havenontvangstinstallaties niet wordt vrijgegeven aan anderen dan de huidige vergunninghouders. Aanleiding van dit deel van het dictum is gelegen in het feit dat de huidige vergunninghouders al nauwelijks rond kunnen komen. Meer concurrentie op die markt zal leiden tot een nog lager afvalaanbod per vergunninghouder en dus mogelijk vergaande concessies aan de kwaliteit van de verwerking? Uit milieuhygiënisch oogpunt is er dus wel degelijk alle reden om rust op die markt te behouden.

Datum
16 september 2009

Kenmerk
DP/2009053032

Het loslaten van de limitering van inzamelvergunninghouders staat los van hetgeen in de Wet voorkoming verontreiniging door schepen is gereguleerd voor havenontvangstinstallaties en het wegvallen van de limitering ziet dus niet op de vergunning die de verwerking betreft. De markt voor havenontvangstinstallaties wordt dus niet vrijgegeven.

SP-9. De leden van de SP-fractie begrijpen overigens ook niets van de weigerachtige houding ten aanzien van de motie op stuk nummer 30 872, nr. 42. U vindt toch ook dat producenten door de hele keten verantwoordelijk zijn voor hun producten? Wat wordt dan precies bedoeld met dat per productstroom moet worden gezien welk maatwerk moet worden geleverd? Wordt daarmee de verantwoordelijkheid bij de producent weggenomen? De leden van de SP-fractie zien graag ook deze wens van de Kamer gewoon uitgevoerd. Als het al niet in het Landelijk Afvalbeheerplan kan, wanneer kunnen de leden dan de benodigde wetswijzigingvoorstellen tegemoet zien?

Neen, ik vind niet per definitie dat producenten verantwoordelijk moeten zijn voor hun producten door de hele keten heen. Er moet hierbij maatwerk worden geleverd. Zo is het bij de inzameling van bijvoorbeeld batterijen en elektrische apparatuur zeer gewenst dat de detaillisten en gemeenten een rol hebben bij de inzameling. De gemeente heeft, op grond van de Wet milieubeheer, al een verantwoordelijkheid toebedeeld gekregen bij de inzameling van huishoudelijk afval. De inzameling via detaillisten is ook van belang, omdat dit een laagdrempelige voorziening is voor consumenten. Zij kunnen immers bij aankoop van een nieuw product, het afgedankte product gratis inleveren. Factoren zoals de grootte van een product en de wijze waarop het door de consumenten wordt afgedankt, bepalen op welke wijze de inzameling organisatorisch en financieel moet worden geregeld. Dat is het maatwerk waarvan ik sprak. Hiermee wordt niet de verantwoordelijkheid van producenten weggenomen. Zij zijn immers wél verantwoordelijk voor het verdere afvalbeheer en voor de kosten, zoals het vervoer naar een verwerker en de verwerking. Ook kunnen zij verantwoordelijk zijn voor (een deel van) de kosten van inzameling, ook als die inzameling door anderen wordt uitgevoerd.

SP-10. Tot slot vragen de leden zich nogmaals af waarom u zelfs als het gaat om de kostbare grondstoffen als fosfaat blijft volharden in de mogelijkheid tot verbranden van organisch afval uit tuinen en publieke buitenruimten? Onderkent u de hoge waardering voor Nederlandse compost? Onderkent u dat u hiermee uw hele geloofwaardigheid als het gaat om duurzaamheid en het sluiten van de grondstofketen ondermijnt? Hoe past dit verbranden precies in het door u zo omarmde concept van "cradle to cradle"?

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producers
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

Zoals aangegeven in mijn brief van 22 juni 2009 (30 872, nr. 45) is het aanpassen van de betreffende minimumstandaard gebaseerd op een levenscyclusanalyse (LCA) en is dit in lijn met de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen. Daarin is opgenomen dat voor bepaalde specifieke afvalstromen van de hiërarchie moet worden afgeweken, indien dit op grond van het levenscyclusdenken gerechtvaardigd is.

Het aanpassen van het beleid op basis van de uitkomst van de LCA is overigens niet meer dan logisch. Niet aanpassen zou slechts betekenen dat iedere initiatiefnemer van een installatie voor de inzet van biomassa als brandstof zelf met een LCA moet aantonen dat verbranden van organisch afval in zijn installatie milieuhygiënisch op zijn minst vergelijkbaar is aan composteren. Vervolgens zou zo'n initiatief alsnog voor een vergunning in aanmerking komen.

Het algemene beleid nu niet aanpassen, zou uiteindelijk dus niets uitmaken voor de vergunbaarheid van installaties voor inzet van biomassa als brandstof en alleen tot extra administratieve lasten leiden voor de afzonderlijke initiatiefnemers, omdat dan per individueel geval een LCA bij de vergunningaanvraag moet worden gevoegd.

Voor het onderwerp fosfaat verwijs ik korthedshalve naar de toelichting bij sectorplan 24 van het LAP (Reststoffen van energiewinning uit biomassa).

4. Inbreng van de leden van de VVD-fractie

VVD-1. De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de brief over de aangenomen moties LAP 2009-2021.

De leden van de VVD-fractie willen graag weten of u bereid bent om injectie als verwerking van afvalstoffen zoals reststoffen afkomstig van de winning van zout, aardgas en olie te accepteren?

Ook willen de leden graag weten of u bereid bent om de pilot van AKZO met cavernes ongewijzigd door wil laten gaan?

Zie mijn antwoorden op de vragen van de CDA-fractie.

VVD-2. Tot slot vragen de leden van de VVD-fractie zich af in hoeverre de situatie zich voordoet dat er ongesorteerd (recyclebaar) bouw- en sloopafval wordt verbrand in afvalverbrandingsinstallaties in Nederland.

Zie mijn antwoord op vraag 3 van de PvdA-fractie.

5. Inbreng van de leden van de ChristenUnie-fractie

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producteren
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

CU-1. De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief over de uitvoering van moties.

In paragraaf 2 wordt verwezen naar het stimuleren van de toepassing van recyclinggranulaat in beton. Hierbij wordt een relatie gelegd met het beleid voor duurzaam inkopen. In hoeverre bent u bereid om ook andere secundaire bouwstoffen te stimuleren door met voorrang deze stoffen voor te schrijven in het kader van de criteria voor duurzaam inkopen?

Zie mijn antwoord op vraag 1 van de PvdA-fractie.

CU-2. In verband met de motie Samsom c.s. (30872, nr. 25) vraagt de ChristenUnie naar de stelling uit de Zembla-uitzending van 28 juni, dat er momenteel minder gerecycled wordt, omdat het afval dat eerder gerecycled werd, nu in de afvalverbranders verdwijnt vanwege overcapaciteit van de afvalverbrandingscentrales. Herkent u dit beeld? Kunt u nader inzicht geven in de afvalverbrandingscapaciteit en de hoeveelheid afval? Zijn er dan extra maatregelen nodig om ervoor te zorgen dat er inderdaad sprake zal zijn van materiaalhergebruik? Welke middelen zet u in om te zorgen dat afval dat gerecycled kan worden, ook daadwerkelijk gerecycled wordt? Volgens de Zembla-uitzending is het bijvoorbeeld aannemelijk dat (na)gescheiden plastic afval in de in aanbouw zijnde afvalverbrander in Harlingen gaat verdwijnen. Deelt u die mening?

Tijdens het nota overleg over het tweede LAP ben ik ingegaan op de sturing van het afvalbeheer via minimumstandaarden. In mijn brief van 10 april 2009 (30 872, nr. 20) heb ik over diverse onderwerpen aanvullende informatie gegeven, zoals over de beschikbare en in voorbereiding zijnde verbrandingscapaciteit en het afvalaanbod. Korte tijdshalve verwijs ik naar genoemde brief en de verslagen van het nota overleg.

Zie ook mijn antwoord op vraag 2 van de leden van de PvdA-fractie.

CU-3. Over de uitvoering van de motie over de afschaffing van de inzamelvergoeding voor kleding voor goede doelen en het wijzigen van de minimumstandaard hebben de leden van de ChristenUnie-fractie een aantal opmerkingen en vragen. Genoemde leden onderschrijven uw stelling dat de huidige markten van tweedehands textiel kunnen zorgen voor een optimale inzet van tweedehands kleding als producthergebruik. Genoemde leden constateren echter dat er wel fouten kunnen ontstaan in het proces om te komen tot deze gesorteerde textiel fracties die vervolgens hun optimale weg vinden naar diverse toepassingen op het gebied van materiaal- of producthergebruik. Zij vragen daarom of u het eens bent met de stelling dat het noodzakelijk is om alle sortering (dus zowel grofsortering als fijnsortering) van textiel in Nederland te laten plaatsvinden om zicht te kunnen houden op de correcte uitvoering? In dat geval kan namelijk aan sorteerbedrijven een gesloten administratie worden gevraagd ten aanzien van de inkomende stroom textiel en de uitgaande stroom textiel.

Wanneer textiel niet in Nederland wordt gesorteerd, dan is er geen zicht op verwerking binnen de Nederlandse wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieunormen. Hiernaast zijn de extra benodigde logistieke handelingen die dit proces met zich mee kan brengen zeer nadelig voor

het milieu. Bij grofsortering wordt namelijk niet specifiek op afzetmarkt uitgesorteerd, met als gevolg dat veel kledij terecht komt daar waar het niet afgezet kan worden. Bijvoorbeeld wanneer miljoenen in Nederland ingezamelde kilo's winters textiel in Afrika belanden. Deze kleding zal na fijnsortering alsnog verscheept moeten worden naar bijvoorbeeld Oost Europa. De leden vragen u daarom aandacht te besteden aan het sorteerproces en het over de grens brengen van textiel dat onvoldoende is uitgesorteerd. Zij vragen of hier aanscherping en controle nodig is. Deelt u de mening dat de definitie van grofsortering onvoldoende scherp is, waardoor misstanden kunnen plaatsvinden?

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producers
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

Voor de uitvoer van afvalstoffen naar niet-OESO landen geldt een verbod of een kennisgevingsplicht op grond van de EVOA. Bij een kennisgeving wordt onder meer door het bevoegd gezag getoetst of de verwerking van de betreffende afvalstroom in het buitenland acceptabel is en of er een reden is om de voorgenomen uitvoer niet toe te staan. De mogelijkheden om uitvoer van een afvalstroom voor nuttige toepassing tegen te houden, zijn overigens zeer beperkt.

Ik ben van mening dat het sorteren van kleding geen activiteit is die kan leiden tot grote milieuhygiënische misstanden en vind het dan ook niet nodig om daarvoor aanvullende definities op te stellen of extra controles uit te voeren.

CU-4. Wat betreft de inzamelvergoeding is het van belang dat textielinzameling van oudsher door Nederlandse burgers wordt gezien als een manier om bij te dragen aan het goede doel. Dit staat uiteraard naast het gemak waarmee burgers van hun overvloedige kleding willen afkomen.

Het overgrote deel van de kleding wordt verkocht via Nederlandse sorteerbedrijven. Met de opbrengst steunen de charitatieve textielinzamelaars goede doelen. Dus indirect komt textiel ten goede van doelgroepen waarvoor burgers het textiel in eerste instantie ook geven. In dit verband is het dus goed om de vergoeding aan gemeenten af te schaffen, zodat een zo hoog mogelijk bedrag ten goede komt aan het goede doel.

Op het ogenblik mogen commerciële inzamelaars aan gemeenten wel een vergoeding bieden. Deelt u de mening dat dit de positie van charitatieve inzamelaars verslechtert? Genoemde leden geven in overweging om bij de uitwerking van de motie ook de CBF-norm voor textielinzameling te betrekken. Genoemde leden stellen dat er daarnaast afspraken zouden moeten worden gemaakt welke vergoeding textielinzamelaars aan gemeenten mogen betalen voor het plaatsen van ondergrondse containers (logistieke kosten) zodat hier alleen de werkelijke kosten in kunnen worden meegenomen.

Genoemde leden achten het van belang om bij de uitwerking van de motie rekening te houden met de kringloopbedrijven in Nederland die via containerinzameling of huis-aan-huis inzameling kleding inzamelen met gebruikmaking van wsw-medewerkers (wet sociale werkvoorziening). Zij hebben geen CBF keurmerk, maar leveren wel een belangrijke toegevoegde waarde op maatschappelijk en milieugebied die behouden zou moeten worden.

Mijn rol als minister van VROM bij dit onderwerp beperkt zich tot het via de minimumstandaard voorschrijven van de verwerkingsmethode van gescheiden ingezameld textiel. Het is de verantwoordelijkheid en taak van de afzonderlijke gemeenten om vervolgens de textielinzameling vorm te geven.

Dat wil zeggen dat de gemeenten bepalen welke organisaties mogen inzamelen, wat de rol van wsw-medewerkers daarbij is, of voor de inzameling een vergoeding moet worden betaald, enz. De gemeenten kunnen daarbij rekening houden met hun beleid voor goede doelen.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Produceeren
Afval en ketens

Datum
16 september 2009

Kenmerk
DP/2009053032

CU-5. Tenslotte hebben de leden van de ChristenUnie-fractie nog de volgende vragen:

- 1. In hoeverre is in het jaarplan van de VROM-Inspectie opgenomen dat controles worden uitgevoerd op het scheiden van afvalstromen op bouw- en sloopplaatsen?*
- 2. In hoeverre doet zich de situatie voor dat er ongesorteerd (recyclebaar) bouw- en sloopafval wordt verbrand in afvalverbrandingsinstallaties in Nederland?*
- 3. Bij welke bedrijven toetst SenterNovem eens per trimester in hoeverre er sprake is van vollast van be- en verwerkingscapaciteit is in Nederland? Zijn hier ook brancheorganisaties bij deze inventarisatie betrokken?*

1. Het toezicht op het scheiden van afvalstromen op bouw- en sloopplaatsen is geen primaire taak van de VROM-Inspectie, maar behoort tot de verantwoordelijkheid van de lokale bevoegde gezagen.
2. Zie mijn antwoord op vraag PvdA-2.
3. SenterNovem inventariseert momenteel eens per trimester (of vaker indien noodzakelijk) de beschikbaarheid van be- en verwerkingscapaciteit bij 15 bedrijven, te weten bij:
 - 11 AVI's;
 - twee installaties die door sortering of droging van afval monostromen afscheiden en het restant opwerken tot vervangingsbrandstoffen voor onder meer energiecentrales;
 - één vergistingsinstallatie voor huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval.
 - één composteerinstallatie voor huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval.

Momenteel vinden op verzoek van één brancheorganisatie nog gesprekken plaats met twee andere installaties, die indien mogelijk reeds bij de inventarisatie voor de periode september-december 2009 zullen worden meegenomen.

Een andere branchevereniging is ook uitgenodigd tot het leveren van bedrijven die aan deze inventarisatie mee zouden willen doen. Deze brancheorganisatie gaf echter aan momenteel geen gebruik van dit aanbod te willen maken en via een andere weg naar oplossingen te zoeken.

Deze twee brancheorganisaties vertegenwoordigen verreweg het grootste deel van de afvalverwerkende bedrijven in Nederland.

6. Synergie tussen het LAP en de energietransitiepaden

Tijdens het nota overleg over het tweede LAP is door mw. Vietsch gevraagd naar de synergie tussen het LAP en de energietransitiepaden.

In de Wet milieubeheer en in het LAP is de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer opgenomen. Deze voorkeursvolgorde is in het LAP nader uitgewerkt in de vorm van minimumstandaarden voor diverse afzonderlijke (categorieën van) afvalstoffen.

Een aantal van die minimumstandaarden is onderbouwd met levenscyclusanalyses, die inzicht geven in de milieudruk van verschillende afvalverwerkingsmethoden. Bij het uitvoeren van de analyses is onder meer het thema klimaatverandering meegenomen, waarbij energiegebruik en -productie een bepalende rol spelen.

Bij het wegen van de resultaten van de analyses kan, indien gewenst, een zwaarder belang worden toegekend aan een bepaald milieuthema, bijvoorbeeld het thema klimaatverandering. Op die manier wordt dan bij het bepalen van de gewenste verwerkingswijzen van afvalstoffen meer rekening gehouden met het energiebeleid en de transities die daarin worden nagestreefd.

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Produceeren
Afval en ketens

Datum

16 september 2009

Kenmerk

DP/2009053032

7. Biogasopwekking

Tijdens het nota overleg over het tweede LAP is door mw. Vietsch gevraagd naar de eisen die worden gesteld aan biogasopwekking, in verband met klachten die er zijn over welke afvalstoffen wel en niet mogen worden verwerkt.

Uw Kamer heeft over dit onderwerp op 5 maart 2009 een motie aangenomen (motie van het lid Wiegman-van Meppelen Scheppink c.s., 31 239, nr. 48). Daarin verzoekt de kamer om in overleg met het bedrijfsleven op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid te geven over de uitbreiding van de witte lijst en de te gebruiken reststromen. Hierbij wordt bedoeld op de positieve lijst, die de stoffen bevat die bij de vergisting van dierlijke mest mogen worden bijgemengd. Indien vergisters deze stoffen bijmengen, is het eindproduct dat bij vergisting ontstaat (digestaat) een meststof die als zodanig mag worden toegepast volgens de meststoffenregelgeving.

Het plaatsen van stoffen op deze positieve lijst en het wijzigen daarvan, is een bevoegdheid van de minister van LNV. Op 14 juli 2009 is door die minister een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet gepubliceerd, waarnaar ik korthedshalve verwijs.

8. Vervallen van de afvalstofstatus en REACH

Tijdens het nota overleg over het tweede LAP is door mw. Vietsch gevraagd om meer duidelijkheid over wanneer afval een grondstof is. Ook is gevraagd wat er gebeurt met de instellingen die geen preregistratie voor REACH hebben aangevraagd.

Ik ga er vanuit dat met de eerste vraag wordt bedoeld de situatie waarbij een afvalstof het predikaat afval verliest. In paragraaf 4.4.3 van het tweede LAP (bijlage bij 30872, nr. 17) is dit aspect nader uitgewerkt. Daarin wordt verwezen naar de nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen, die stelt dat specifieke afvalstoffen niet langer afvalstoffen zijn, wanneer zij een behandeling voor nuttige toepassing hebben ondergaan en voldoen aan specifieke criteria die onder bepaalde voorwaarden door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Dergelijke criteria zijn op dit moment voor specifieke afvalstoffen wel in voorbereiding, maar nog niet vastgesteld.

Dat betekent dat op dit moment afvalstoffen pas het predikaat afval verliezen als de nuttige toepassing van de betreffende afvalstof daadwerkelijk is afgerond.

Bij onduidelijkheid over wanneer de nuttige toepassing is afgerond, zal dit moment met behulp van relevante jurisprudentie en met inachtneming van casusspecifieke omstandigheden per geval moeten worden bepaald.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producers
Afval en ketens

Afvalverwerkende bedrijven die als producent van stoffen in de zin van de REACH verordening moeten worden aangemerkt en die in het kader van die verordening geen preregistratie hebben ingediend voor 1 december 2008, kunnen hun stoffen na die datum niet meer op de markt brengen, tenzij ze eerst een volledig registratiedossier voor die stoffen indienen. Ik heb overigens geen signalen ontvangen dat er op dit gebied problemen zijn of gaan ontstaan.

Datum
16 september 2009

Kenmerk
DP/2009053032

De bedrijven die zich onder meer bezig houden met het op de markt brengen van verwerkte afvalstoffen die in de zin van REACH als registratieplichtige stoffen worden beschouwd, zijn zich namelijk bewust van de REACH bepalingen en hebben, indien nodig, gehandeld conform wat van hen wordt verwacht.

9. Saneren van oude stortplaatsen in de vergroeningsbrief

Tijdens de eerste termijn van het nota overleg over het LAP is gevraagd om aan de Kamer te laten weten waar in de vergroeningsbrief aandacht wordt besteed aan het saneren van oude stortplaatsen.

In de brief over fiscale vergroening van de Staatssecretaris van Financiën van 3 juni 2009 (31 492, nr. 11) is op bladzijde 3 onder punt 10 het volgende voorstel opgenomen dat de staatssecretaris wil realiseren in het Belastingplan 2010:

“Er komt een fiscale faciliteit in de afvalstoffenbelasting voor de sanering van oude stortplaatsen. Deze faciliteit wordt gefinancierd met een verhoging van de tarieven. Daarnaast wordt de tariefstructuur van de afvalstoffenbelasting verbeterd om enkele knelpunten op te lossen.”

In hoofdstuk 3 van de brief wordt dit onderwerp nader uitgewerkt.

Met wat in de brief van de Staatssecretaris van Financiën is opgenomen, voldoe ik aan mijn toezegging tijdens het AO Bodem van 8 oktober 2008. In het verslag van dat AO is de volgende toezegging opgenomen: “Volgend voorjaar informeert de minister de Kamer bij brief over de uitkomsten van het overleg van de minister met haar collega van Financiën over maatregelen die genomen worden om bureaucratische belemmeringen bij publiek-private investeringen in bodemsanering tegen te gaan.”

Uit eerdere passages in het verslag is duidelijk dat het hierbij wordt bedoeld op het hergebruik van voormalige stortplaatsen en de stortbelasting die moet worden betaald bij het herstarten van gesaneerd afval.

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer